

Minner fra Kirkesdalen sommeren 1934

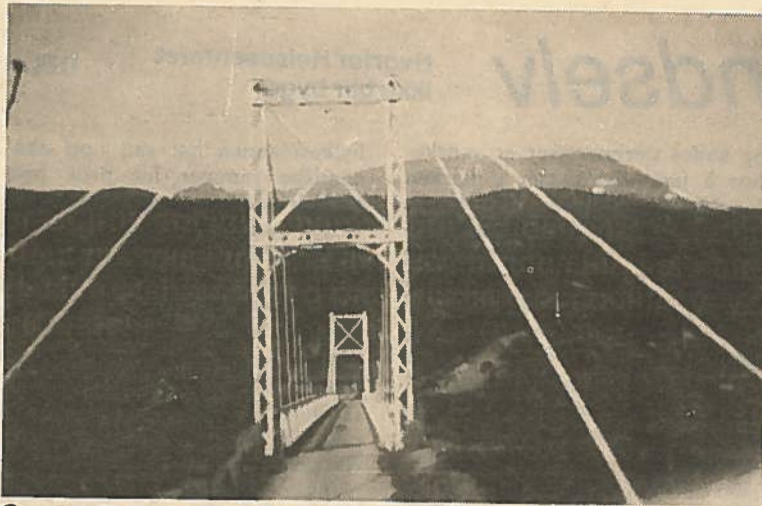
Høsten har satt sine spor - og dere der nord har allerede merket at vinteren og mørketiden snart er over oss med full styrke.

For noen år tilbake var jeg så heldig å bli kjent med Odd Borkamo, som kommer fra innerste del av Tosenfjorden på Helgeland.

Det er en trivelig kar, med sans for skog og mark, og det som rører seg på denne jord. Han har et nært forhold til de enkle og sunne verdier, og han er en av mange som mener vi trekker for store «veksler» på mye av det som er skapt til beste for oss alle.

Han leser Nye Troms, bl.a. fordi han synes det er en av de bedre aviser han har sett - og kanskje fordi det samtidig hjelper han til å minnes en hyggelig sommer for 50 år tilbake. Han har ofte nevnt dette for meg, og siden dere nå har lagt en ikke alt for fin sommer bak dere - kanskje noen vil være med å minnes sommeren 1934.

Odd var en av mange som kom nordover på eksersis. Første stopp var Bjerkvik. Tur-

Gammelbrua v/ Rundhaug.

en gikk videre med bil til Broderstad, Rundhaug og Kirkesdalen - neppe så behagelig som i disse dager. Denne sommeren ble han kjent med mennesker som har gitt han noen trivelige minner. Det var bl.a. Petter Skjeggestad, og Rostamo - som jeg antar må være Rostamo i Rostadalen. Han drev mye med millebrenning. Hvis han minnes rett, var det en kar fra Kirkesdalen som hette Johansen. Han var forferdelig sterk, og en dag hadde soldatene det moro med å løfte og bære den tyngste steinen. Bestemannspremie ble enten satt

op av kapt. Stein Frolius eller deres lege Dag Nissen, og var på kr. 5,-. Denne gikk til nevnte Johansen. De fleste andre hadde nok med å trille steinen som Johansen tok opp i fanget og bar flere meter. Ingen sto imot hans styrke og teknikk.

Det var ca. 100 mann i fra sanitetskomp. i IR 16 som var innkalt til 48 dagers øvelse. Kameratskapet var godt over hele linja, og Odd forteller at han var mye sammen med

Et knippe «møer» fra Kirkesdalen. Er det noen som

kjenner igjen ansiktene? - og gården.

Broderstad - selv om de ikke var på samme «lag». Når så mange er samlet vil det ofte også være en som skiller seg litt ut i negativ retning - og han var der. «Kakebu» var det vel så som så med, derfor tok soldatene affære på egen hånd en dag de hadde øvelse. Den umulige person ble plassert på båra og surret fast etter alle kunstens regler. Løs kom han ikke før han hadde vært under springen en god stund.

sine hilsninger, og håper at noen vil kjenne igjen ansiktene på bildene. Jeg tror nok at han heller ikke har noe imot å få se dalføret om igjen, hvis anledningen byr seg. Den eneste jeg mener å dra kjenning på er Petter Skjeggestad, nr. 3 fra venstre ombord i prammen ved Broderstad.

På vegne av Odd Borkamo
Arthur Luneng

Odd vil på denne måte sende

På «godfot» med jentene i Kirkesdalen. Noen av soldatene er bl.a. Norheim, Sandessjøen, Karl N.N. fra Vega. Sittende til høyre Karlsbakken? Sulltjelma.

Ferga v/ Gullhav.

Glimt fra Øverbygd sommeren 1987

- av Odd Bjerklund -

Jeg mener at bygda heretter må kalles for «Ville Vesten» siden det er en vill grassatkjøring på veiene der oppe. Fartsreglene blir ikke overholdt mellom Haug og Holt — det er en hastighet opp i 100-120 km fart, så gående og syklende må ut på grøftkanten i den verste for-bikjøringen. Det er ikke bare råkjørerne som eier bruksretten til veiene som det ser ut til, men alle borgere i Norges land har også sin rett.

Veiene der oppe i dalen må kontinuerlig radarovervåkes natt og dag. Likeså de nye moderne bandbilene er nok kommet på veiene for å bli, men de herjer også etter elveleiet ved Holmen og grumser opp kloakkbanken etter de tre renselanleggene som gikk over sine bredder i 25 år, så elven gikk ofte gul og grønn av slam i sommer. Og olje-

flakene la seg etter elveleiet, for bilene ble også spylt og vasket ved elvebredden. Miljøvernet aner jo ingen ting, de sitter jo nede på Andselv.

Nu har det også blitt nye øvelse-sonråder med bandbilene på andre siden under Skjeggfjellet og Tømmertjærna-området. De kjører etter multemyrene hvor alt blir svart og rassert. Alt er livløst og ingen som ser etter, det herjes vilt. Fjellfroskelven er kommet under lakseloven, men der har aldri laksen gått i den elven som er en sumpelv med alger. Og ute i Målselven var det vistnok noen som fikk noen lakser, enda laksetrappa ved fossen var igjenrydd, men den ble selvfølgelig snart rensert, så laksen fikk gå uhindret oppover elva for den må jo også formere seg på sin naturlige måte.

De eldre som husker tyskernes okkupasjon kan fortelle at hvis de

hadde blitt her et halvt års tid lenger, så hadde de sprenget «Midtfallet» i Målselvfossen, da hadde den blitt landets rikeste lakse-elv, mente dem. Og de eldre som minnes de knagre 30 årene kan fortelle om nye politiske uro oppe i bygda dengang. Omtrent halve bygda tilhørte dette nye Samfundspartiet, men det ble brått stille med denne politikken da tyskerne inntok Norge i 1940. Men tenk, det fins enu «eternølere» etter dette politiske feilslette partiet som fikk sin inspirasjon fra den gang. For det deltok også en Øverbygding da 100 års minnet av Vidkun Quisling ble minnet på Gjerpen kirkegård den 18. juli 1987.

Forstå det den som kan! Men det har ofte vært politisk uro oppe i fattigmannsbygda som var den gang. Men nu har det blitt velstand så halve bygda er gått over fra de andre partier til milliardærpartiet

— Høyre. Men Stortingsmann og Statsminister Per Borten kom med det — dengang under E.F. kampanjen: At halvparten av befolkningen var analfabeter ved avstemning og valg.

Ellers er kommunen under økonomiske vansker. Alders- og sykehjemmet på Holt må utsettes, siden de ikke fikk lånet i jorden. Øverbygdingene må nok bare smøre seg med tålmod i noen år fremover. Men innsamlingen er kommet opp under 700 tusen, men med fordelelse har pengene stått på den laveste rente i flere år og tapt penger, men til glede for banken.

Det fins heller ikke penger for igangsettelse med restaureringen av Øverbystua og Kongslustua. Kongslustua er jo revet og lagret på Kongsvold, og der blir den nok liggende og råttne opp, for de mosne stakkene kommer fort til å dra seg, så det blir umulig å bygge den opp

igjen. Det ble en unødvendig strid om Bygdemuseet, men taket på Øverbystua må nu snarest repareres, før det også blir for sent.

Men utviklingen går videre oppe i bygda allikevel, det skal bygges nye boliger og nytt vannanlegg skal tappes opp fra den underjordiske fløden ved Råvann. Og slatte-onna som før tok uker, var i år unnagjort på 3-4 dager, de nye moderne maskiner spyttet høyballene ut i plast som nu kan lagres under åpen himmel.

Dermed var denne kalde sommeren over, avbrutt av 5 dager med tropevarme. Statestikken viser den kaldeste juli fra 1946. Og nu går dagene raskt fremover mot mørke og kalde netter, frostnettene har allerede gjort naturens forvandling til sin høstgule targeprakt, det guffer allerede av høststormene over bygda.